

ἀρκετά σεβαστό. Κ' ἔτσι, ὁ Ὁμάρ Καγιάμ κατώρθωσε νά ζεῖ ἡσυχος στήν ἀγαπημένη μοναξιά πού τή λαχταρᾷ τόσο πολὺ, ὅσο συχαίνεται τοὺς μάταιους θόρυβους τῶν παλτιπῶν.

Τώρα τὸ νέον ἔτος ζωντανεύοντας τὶς παλαιᾶς ἐπιθυμίες, τὸ πνεῦμα πού σκέπτεται ἀποτραβιέται στὴν ἐρημία.

Μοῦ φαίνεται πὼς ἀκούω λίγα χρόνια κατόπιν τῇ φωνῇ τοῦ Σααντί: «Κουρασμένος ἀπὸ τοὺς φίλους μου στὴ Δαμασκό, ἐτραβήχθηκα στὴν ἐρημο κοντὰ στὰ Ἱεροσόλυμα, γιὰ νά ζητήσω τὴ συντροφιά τῶν ζώων». Κι ἄλλοῦ: «Ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμή, ἀποτραβηγμένοι ἀπὸ τὸν κόσμο, ἀκολουθήσαμε τὸ δρόμο τῆς μοναξιάς, γιὰτ' ἡ ἀσφάλεια εἶναι στὴ μοναξιά».

Μ' ἓνα εὐμορφο χρονικὸ τελειώνει ὁ βίος αὐτοῦ τοῦ Βασιληᾶ τῆς Σοφίας, καθὼς τὸν ἀπεκάλεσαν, καὶ γιὰ τὸν ὅποιον ὑπερηφανεύονται καὶ ὁ δέκατος καὶ ὁ ἐνδέκατος αἰῶνας. Τὸ χρονικὸ λοιπὸν λέει, ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του, ὁ Κουάγια Νιζάμι τῆς Σαμαρκάνδης, πολλὰς φορὲς συζητοῦσε μὲ τὸ δάσκαλο του σ' ἓνα κῆπο. Μιά μέρα, ἀνάμεσα στ' ἄλλα, τοῦ εἶπεν ὁ Καγιάμ, ὅτι ὁ τάφος του θὰ βρίσκονταν σὲ μιὰ μεριά, ὅπου, ὅταν θὰ πνέει ὁ βορρᾶς, θὰ ξεφυλλίζει ἐπάνω του ὅλα τὰ ρόδα. Ἐκκινεῖ ὁ μαθητὴς τὰ λόγια του καὶ βρῆκε πὼς ἦταν εἰλικρινέστατα. Ὑστερ' ἀπὸ χρόνια, σὰν ἔτυχε νά ξαναεπισκεφθεῖ τὸ Ναισαπύρ, ἐπῆγε νά βρεῖ τὸν τάφο τοῦ δασκάλου του, καὶ ἦταν ἀκριβῶς ἔξω ἀπὸν κῆπο καὶ δένδρα ἀπλώναν τὰ κλαδιά τους πάνω ἀπ' τὸν τοῖχο τοῦ κήπου, καὶ σκορποῦσαν τ' ἄνθια τους πάνω στὸν τάφο, ὥστε ἡ ταφόπετρα εἶχε κρυφθεῖ κάτω ἀπ' αὐτά. Σὰν νά αἰσθάνονταν καὶ τ' ἄνθια ἀκόμα τὰ νοήματα τοῦ δασκάλου καὶ ἤθελαν νά κρύψουν, κάτω ἀπ' τὸ ἐφήμερον ὄνειρο τους μιὰ ζωὴ πού πέρασε σὰν θρύλλος εὐγενικός.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΖΕΡΒΟΣ

PIERRE LOUYS

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΒΙΛΙΤΩΣ

(ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΕΛΕΓΕΙΩΝ ΣΤΗ ΜΥΤΙΑΝΝΗ)

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΓΛΩΤΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΖΗΣ

Δυὸ κοριτσάκια μ' ἔφεραν στὸ σπίτι τους καὶ μόλις σφάλιξεν ἡ θύρα, ἀνάψανε στὴ φωτιά τὸ φτυλὶ τοῦ λύχνου κ' ἐτοιμάστηκαν νά χορέψουν γιὰ χάρη μου.

Τὰ μάγουλα τους δίχως φτιασίδι, εἶταν μελαχροινὰ σὰν τὶς κοιλίτσες τους. Ἐσύρονταν ἀπὸ τὰ χέρια καὶ μιλούσανε ταυτόχρονα μὲ χαρούμενη ἀγωνία.

Καθισμένες στὰ στρωσίδια τους π' ἀκουμποῦσαν σὲ ψηλὰ στρί-πόδα, ἡ Γλωττίδα τραγοῦδαε μὲ τὴ λυγρὴ φωνίτσα της κρατώντας τὸ ρυθμὸ μὲ τὰ καλόγηρα χεράκια της.

Μὲ τσακίσματα ἐχόρευε ἡ Κύζη, ὕστερα σταματοῦσε καὶ πιάνοντας

ἀπ' τοὺς μικροὺς μαστοὺς τὴν ἀδελφή της, τῆς δαγκοῦσε τὸν ὦμο καὶ τὴν ἀναποδογύριζε χάμου, σὰν κατσικάκια ποὺ θέλουν καὶ καλὰ νὰ παῖξουν.

ΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Τότε ἐμπῆκε ἡ Συλλίχμη καὶ βλέποντας ὅτ' εἴμεθα φιλιωμένες ἐκάθησε στὸ θρονί της. Ἐπῆρε στόνα της χέρι τὴν Γλωττίδα καὶ στ' ἄλλο τὴν Κύζη καὶ εἶπε :

«Ἔλα μικροῦλα μου ἐδῶ.» Μὰ ἐγὼ στεκόμουν μακριά. Ξανάπε : «Μᾶς φοβάσαι ; Πλησίασε: αὐτὰ τὰ παιδιὰ σ' ἀγαποῦνε. Θὰ σοῦ μάθουν ἐκεῖνο ποὺ δὲν ξέρεις: τὰ χάδια τῆς γυναίκας ποὺ στάζουνε γλύκα.

Ὁ ἄντρας εἶναι ὀρμητικὸς καὶ ὀκνηρὸς. Τὸν γνωρίζεις βέβαια. Προσπάθησε νὰ τὸν μισήσεις. Ἐχει ὀμαλὸ τὸ στήθος, τραχὺ τὸ δέρμα, τὰ μαλλιά κοντὰ καὶ τριχωμένα τὰ μπράτσα. Ἐνῶ οἱ γυναῖκες εἶνε ὅλο ὁμορφιά.

Μονάχα οἱ γυναῖκες ξέρουν ν' ἀγαπᾶνε. Μεῖνε μαζί μας, Βιλιτώ, μεῖνε. Κι ἂν ἡ ψυχὴ σου εἶνε φλογερή, θὰ καμαρώσεις τὴν ὁμορφιά σου σὰ μέσα σὲ καθρέφτη, πάνου στὸ σῶμα τῶν ἀγαπημένων σου.

Η ΕΠΙΘΥΜΙΑ

Ἦλθε μέσα, καὶ παθιάρικα, μὲ τὰ μάτια μισόκλειστα, ἔνωσε τὰ χεῖλια της μὲ τὰ δικὰ μου κ' οἱ γλῶσσες μας γνωριστήκανε . . . Ποτέ, στὴ ζωὴ μου, δὲν ἐδοκίμασα παρόμοιο φιλί.

Ὁρθὴ ἔμενε ἀντίκρυ μου, γεμάτη ἔρωτα καὶ συγκατάνευση. Τὸ γόνατο μου ἀνέβαινε λίγο-λίγο ἀνάμεσα στὰ ζεστουλά μεριά της, ποὺ ὑποχωροῦσαν καθὼς σ' ἔραστή.

Τὸ χέρι μου σέρνονταν στὸ χιτῶνα της καὶ ζητοῦσε νὰ μαντέψει τὸ κρυμμένο σῶμα, ποὺ κάθε τόσο, κυματιστὸ ἐδίπλωνε, εἴτε λυγισμένο τινάζονταν ὀρθιο, ἐνῶ τὸ δέρμα της ἀνατρίχιαζε.

Μὲ τὰ λιγωμένα μάτια της μοῦ ἔδειχνε τὸ κρεββάτι. Ἀλλά, δὲν εἶχαμε δικαίωμα ν' ἀγαπηθοῦμε πρὶν γίνεῖ ὁ γάμος καὶ χωριστήκαμε ἀπότομα.

ΟΙ ΜΑΣΤΟΙ ΤΗΣ ΜΝΑΣΙΔΙΚΑΣ

Προσεχτικὴ ἄνοιξε τὸ χιτῶνα μὲ τὸ χέρι της καὶ μοῦ ἔτεινε τοὺς θερμούς καὶ τρυφεροὺς μαστοὺς της, καθὼς προσφέρουνε στὴ θεὰ ἓνα ζευγάρι ζωντανῆς τρυγόνες.

«Ἀγάπα τους» μοῦ εἶπε· «τοὺς ἀγαπῶ τόσο πολὺ! Εἶνε ἀξιαγάπητα, σὰν τὰ παιδάκια. Σὰν εἶμαι μονάχη φροντίζω γι αὐτά. Παίζω μαζί τους, τοὺς προξενῶ πολλὴ εὐχαρίστηση».

«Μὲ γάλα τοὺς λούζω. Τοὺς ραίνω μὲ ἄνθια. Οἱ μεταξωτὲς

τρίγες μου πὺν τοὺς σφογγίζω γεμίζουσιν χαρὰ τίς μικρὲς ῥῶγες τοὺς.
Τοὺς χαϊδεύω μ' ἀνατριχίλα. Τοὺς πλαγιάζω μέσα σὲ μαλλί.»

«Ἀφοῦ δὲν, θ' ἀποχτήσω ποτέ μου παιδί, γίνου ἡ τροφός τους,
ἀγάπη μου, κι ἀφοῦ εἶνε τόσο μακρυνὰ ἀπὸ τὸ στόμα μου, δός τους
φιλάκια ἀπὸ μέρους μου.

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Προτιμᾷ κι ἀπὸ τὰ τόπια κι ἀπὸ τὴν κούκλα νὰ παίζει μ' ἐμένα.
Διασκεδάζει μὲ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κορμιοῦ μου σὰν παιδί, γιὰ πολλὲς
ῥες, χωρὶς νὰ μιλᾷ.

Λύνει τὰ μαλλιά μου καὶ τὰ πλέκει ὅπως τῆς ἀρέσει. Ἄλλοτε
τὰ κομπιάζει κάτω ἀπ' τὸ σαγόνι μου σὰν ὕφασμα πυκνοπλεγμένο,
ἄλλοτε τὰ κάνει κότσο, εἴτε τὰ στρίβει σὲ μακρυνὲς πλεξοῦδες.

Κυττάζει μὲ ἀπορία τὸ χρῶμα πὺν ἔχουν τὰ ματόκλαδα μου,
τὴν δίπλα τοῦ ἀγκῶνα μου. Κάποτε μὲ βάνει νὰ σταθῶ γονατισμένη
καὶ νὰ πιθόσω τὰ χέρια μου στὰ σεντόνια.

Τότε (καὶ εἶν' ἓνα ἀπ' τὰ παιχνίδια τῆς) γλυστράει ἀπὸ κάτω μου
τὸ κεφαλάκι τῆς καὶ κάνει τὸ τρεμάμενο κατσικάκι πὺν βυζαίνει
ἀπ' τὴν κοιλιά τῆς μάνας του.

ΤΟ "ΥΠΕΡΤΑΤΟ" ΣΦΙΧΤΑΓΚΑΛΙΑΣΜΑ

Ἀγάπα με, ὅχι μὲ χαμόγελα, μὲ φλογέρες, εἴτε μὲ ἄνθη πλεχτά,
ἀλλὰ, μὲ τὴν καρδιά σου καὶ μὲ τὰ δάκρυνά σου, ὅπως σ' ἀγαπῶ
μὲ τὸ στήθος μου καὶ μὲ τ' ἀναφυλλητά μου.

Ὅταν οἱ μαστοί σου συνταιριάζουν μὲ τοὺς μαστούς μου, ὅταν
αἰσθάνομαι τὴ ζωὴ σου ν' ἀνταμώνεται μὲ τὴ ζωὴ μου, ὅταν τὰ
γόνατα σου μ' ἐγγίζουσιν ἀπὸ πίσω, τότε πλέον τὸ λαχανιασμένο στόμα
μου δὲν ξέρει πὺν νὰ βρεῖ τὸ δικό σου.

Σφίξε με καθὼς σὲ σφίγγω! Δές, ὁ λύχνος ἀργοσβύνει, κυλάμε
στὴ νύχτα, σφίγγω, ὅμως, τὸ φλογερὸ κορμί σου καὶ γροικῶ τὸ αἰώνιο
παράπονο σου...

Βόγγα, βόγγα, βόγγα, ὦ γυναῖκα! Ὁ ἔρωσ μᾶς σέρνει στὸ πόνο.
Λιγότερο θὰ ὑπόφερες σ' αὐτὸ τὸ κρεββάτι ἀπ' τοὺς πόνους τῆς γέννας
παρὰ ἀπὸ τοὺς πόνους τῆς σύλληψης τοῦ ἔρωτα σου.

ΕΝΑ ΒΡΑΔΥ ΣΙΜΑ ΣΤΟ ΤΖΑΚΙ

Ὁ χειμώνας εἶναι βαρὺς, Μνασιδίκα. Ὅλα εἶναι κρύα, ἔξω
ἀπ' τὸ κρεββάτι μας. Ὅμως σήκω, ἔλα μαζί μου, γιατί ἀναψα μεγάλη
φωτιά μὲ πεθαμένα κούτσουρα καὶ μὲ σκισμένα ξύλα.

Θὰ ξεσταθοῦμε συμαζεμένες, ὁλόγυμνες τὰ μαλλιά ριχμένα

στην πλάτη καὶ θὰ ρουφήξουμε γάλα ἀπὸ τὸ ἴδιο κύπελλο καὶ θὰ φάμε μελόπητες.

Πόσον εἶναι καλόγηρ καὶ χαρούμενη ἡ φλόγα! Δὲν εἶσαι πολὺ σιμά; Τὸ δέριμα σου ἐρόδισε. Ἄσε με νὰ τὸ φιλήσω παντοῦ ὅπου τὸ ἀναιψε ἡ φωτιά.

Μεσα στ' ἀναμμένα δαυλιά, θὰ ξεστάνω τὸ σίδερο γιὰ νὰ σὲ χτενίσω ἐδῶ. Μὲ τὰ σβυσμένα κάρβουνα θὰ γράψω τ' ὄνομά σου στὸν τοῖχο.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Β. Κ. Π.

ΚΕΣ ΙΜΠΝ ΕΛ ΜΑΛΟΥΧ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. Ὅλες οἱ ἀνθρώπινες ὑπάρξεις (ἰδιαίτερος ἐκείνες ποὺ ὑφίστανται ὀλιγότερο τὴν πίεση τοῦ λεπτόλογου πολιτισμοῦ π' ἀποτυπώνει στὴ μορφὴ τοῦ ἀνθρώπου ἕνα ὑπερβολικὸ συναίσθημα περισκεψῆς καὶ σταματᾷ ὡς ἕνα σημεῖο καθ' ἐκδήλωσιν διαχυτικότητος) στὴν ἐξέλιξιν τῆς ζωῆς τοὺς παρουσιάζουν πολλὰς διαθέσεις ποὺ συγγενεῦουν μὲ τὸ πρωτόγονο φαινόμενον τῆς ζωῆς, στὴ στιγμὴ ποὺ μόλις ἀρχίζει νὰ ξεχωρίζει καθαρότερα κάπως ἀπ' τὴ ζωὴ τοῦ κτήνους, παρουσιάζουν ἕνα σύνολο ἀπὸ κλονισμοὺς ἀκανόνιστους καὶ ἀνισόρροπους κάπως. Τὸ πάθος ἐκδηλοῦται σὰν πυρετὸς καὶ σὰν ἀδιάκοπη σειρὰ παλμῶν μὲ τάσεις τυφλὰς, μὲ τὴ διαφορὰ, ὅτι εἶναι διαφορὲς ἐκδηλώσεις σὲ διάφορες φιλές. Ὁ βόρειος ἄνθρωπος, στὰ περισσότερα παραδείγματα, ἀγαπᾷ, ἀμέσως ὑφίσταται τὸ κορύφωμα τῆς ἐγκεφαλικῆς ἔξαρψης, πρέπει μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐπιτύχει τὴ γυναικα ποὺ θέλει, παραπονεῖται, γελᾷ, κλαίει, σκοτώνει, καὶ σὺν ὅσῳ, ἢ τρελλαίνεται, ἢ πεθαίνει, ἢ πιτυχαίνει τὸ σκοπὸν του. Ἐνῶ ὁ ἀνθρώπος τῶν Ἀραβικῶν ἐρήμων, εἴτε τῶν Περσικῶν κήπων αἰσθάνεται καὶ αὐτὸς παρενθὺς τὴν ὀρμητικὴν ἔξαρψιν, καὶ ὅχι ὅπως συμβαίνει στὶς πολιτισμένες κοινωνίας, ὅπου ἐπεμβαίνουν πλεῖστοι ὅσοι ὑπολογισμοὶ μεταξὺ πρώτης ἐντύπωσης καὶ ἐκδήλωσης. Ὁ ποιητὴς, διὰ τὸν ὁποῖον γίνεται λόγος παρακάτω, μόλις εἶδε τὴ Λεῖλα, εὐθὺς τὴν ἀγάπησε καὶ τόσον ἐκορυφώθη τὸ πάθος του, ὥστε ἀμέσως δείχνει σημεῖα, ὅτι ἔχασε τὴν ἡρεμίαν τῆς σκέψης καὶ ἡ ὀρμητικὴ τάσις του κυμαίνεται μεταξὺ λογικῆς καὶ ἀνισορροπίας. Στὰ ἐμπόδια, ὅμως, ποὺ βρῖσκει, δὲν ἀντιτάσσει τὴ βίαν, ἀλλὰ, ζυμωμένος ἀπὸ τὸν τρεφὲς ἥλιον τῆς Ἀνατολῆς, εἶναι ἡπιώτερος, πιὸ ἐπικεικός, ἢ μᾶλλον νοχελής. Κλαίει καὶ αὐτός, τραγουδᾷ, παροπονεῖται πικρά, ἀλλὰ σταματᾷ ὡς αὐτοῦ. Τὸ πολὺ πολὺ, ἀρχίζει νὰ φιλοσοφεῖ, καὶ ἡ φιλοσοφία του καταλήγει σ' ἕνα εἶδος ρομαντικοῦ πεσσιμισμοῦ.

Γι' αὐτὸ στὸ ἴδιον παγκόσμιον θέμα, ἡ ποίησις τοῦ Βορρᾶ διαφέρει στὸν τρόπο τῆς ἔκφρασις τοῦ αἰσθήματος αὐτοῦ ὑπερβολικὰ ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν ποίησιν. Ἡ πρώτη, ἔχει κατὰ τὸ ἀβέβαιο, τὸ θλιβερό, τὸ ὑπερβολικὰ βαθύ, τὸ κανονικὰ αὐξανόμενον καὶ τὸ κανονικὰ ἐλαττούμενον, σὰν δυὸ ὥραϊα μάτια ποὺ καίνε ἀπὸ ἀγάπην καὶ ὕστερα σβύνονται σιγά-σιγά, ἀπ' τὸν καὺμὸ τοῦ ἀνεκπλήρωτου πόθου. Ἀντιθέτως, ἡ Ἀνατολικὴ Ποίησις ἔχει κατὰ τὸ πολὺ ὀρισμένον, εἶνε ἀκανόνιστη. Ἐκεῖ ποὺ φθάνει ὁ ποιητὴς στὸ κορύφωμα, τοῦ